

CO JE REFERÁT?

Smyslem referátu je podat čtenáři svými vlastními slovy zprávu o záměru a tematice referovaného textu. Ze studijního hlediska je dalším smyslem referátu osvojení argumentace referovaných textů a vytváření si vlastních studijních materiálů pro nějakou další práci s nimi.

Referát je zároveň elementárním odborným žánrem v tom smyslu, že teprve představení tématu a stanoviska nějakého sledovaného textu je podkladem pro následnou možnou interpretaci, analýzu, srovnání s jiným stanoviskem, kritiku či diskusi. Když chci nějaký text interpretovat, rozebírat, srovnávat, podrobovat kritice a diskutovat, musím ho vždy nejdříve představit, a to pokud možno v původním významu a smyslu.

V tomto ohledu je referát ovšem už také prvotní interpretací. Při představování tématu, záměru a postupu výkladu nějakého textu musím dbát na to, abych pro sebe odlišoval a do referování neprojektovat vlastní předsudky a předběžná vědění o referované záležitosti a zároveň se pokoušel ji představit v původním smyslu tak, jak je ve sledovaném textu předkládána.

Po formální stránce má být referát souvislým textem, a to jak ve smyslu postupné návaznosti všech vět referátu, tak i logiky výkladu a věcné výstavby tématu.

Doporučení pro přípravu referátu

Častá chyba při psaní referátu je, že se studenti snaží napsat referát současně se čtením textu. Jak je vidět z určení a struktury referátu, je potřeba referát psát až po přečtení celého původního textu, nejlépe na základě připravených poznámek či případně na základě nějakého vlastního konspektu. Po přečtení proto, že součástí referátu jednak musí být uvedení hlavního tématu a celkového záměru a jednak je třeba vybrat vskutku jen hlavní témata, což lze smysluplně učinit jen tehdy, když máme již vytvořenu představu o celkovém směřování výkladu, který chceme zreferovat. Referovaná témata musejí být správně argumentována (nestačí jen heslovitá zmínka), musejí na sebe navazovat a u každého dílčího referovaného tématu musí být čtenáři referátu jasné, jak toto téma souvisí s celkovým záměrem celého referovaného textu. Tematické bloky je v referátu vhodné členit do odstavců.

Ke grafické podobě

Úvod, hlavní část a závěr referátu mohou, nicméně nemusí být graficky výrazně odděleny, např. jako samostatné části s vlastním nadpisem. Mohou být též součástí toku jednotného textu, odlišení těchto částí je dáno jednak jejich obsahem a jednak graficky odstavcem.

STRUKTURA REFERÁTU

<p>nadpis</p> <p>jméno autora referátu</p>	<p>Nedílnou součástí referátu je nadpis a jméno autora referátu. Jde o identifikaci vašeho textu, svým způsobem je to jeho vývěsní štít, který dělá první krok v utváření čtenářova porozumění tomu, co mu předkládáte</p>
<p>úvod</p>	<p>Vlastní text referátu má mít krátký úvod, ve kterém autor referátu čtenáři sdělí, jaký text od jakého autora referuje, co je hlavním tématem, otázkou či záměrem referovaného textu. Tím nastolujete výchozí porozumění čtenáře ohledně toho, co mu předkládáte a čeho se váš text bude týkat.</p> <p>U úvodu by zároveň v poznámce pod čarou měly být uvedeny základní bibliografické údaje původního textu (především: autor, celý název textu, místo vydání, vydavatel, rok vydání a případně překladatel). Bibliografický údaj poskytuje jasné a ověřitelné vodítko ke zdroji, s nímž v referátu pracujete.</p>
<p>hlavní část referátu (vlastní referování)</p>	<p>Hlavní část referátu konkretizuje a postupně po základních výkladových a argumentačních krocích naplňuje celkový záměr vytčený v úvodu.</p> <p>Toto naplňování spočívá v postupném sledování výkladu hlavních (!) témat. Ty je potřeba zreferovat tak, aby byla postižena jejich základní argumentace, aby byla zachována jejich argumentační souvislost a aby vždy u každého referovaného tématu bylo vidět, jak souvisí (!) s celkovým záměrem a cílem referovaného textu, který byl vytčen v úvodu referátu.</p> <p>Při parafrázování původního výkladu lze odkazovat na stránky v původním textu (a to buď poznámkou pod čarou, nebo číslem stránky v závorce přímo v textu referátu).</p>
<p>závěr</p>	<p>Referát má mít závěr. V něm se autor referátu pokusí krátce shrnout a vystihnout, k jakému řešení autor původního textu dospěl.</p> <p>Závěr svým způsobem má odpovídat na úvod. Pokud v úvodu referátu formulujeme téma, problém, otázku a záměr referovaného textu, měl by závěr referátu shrnout odpověď na úvodní predestření tématu a problému (resp. otázky). Tím závěr uzavírá celý kruh sdělení referátu.</p>